

Regional riktlinje för utredning av räknesvärigheter (dyskal- kyliutredning)

Riktlinjer för utförare av hälso- och sjukvård i Region Skåne framtagna i nära samverkan med berörda sakkunniggrupper.

Riktlinjerna är fastställda av hälso- och sjukvårdsdirektören.

INNEHÅLL

1.	DOKUMENTINFORMATION	3
2.	ARBETSGRUPP	4
3.	BAKGRUND	4
4.	ALLMÄN INFORMATION	4
5.	SAMVERKAN MELLAN REGION SKÅNE OCH KOMMUNFÖRBUNDET	4
6.	UTREDNINGSRUTINER	5
7.	UTREDNINGENS INNEHÅLL	6
8.	REFERENSER OCH LÄNKAR	7

1. DOKUMENTINFORMATION

	Namn	Position	E-postadress
Huvudförfattare	Agneta Ivanov	Logoped	Agneta.Ivanov@skane.se
Fastställt av	Rita Jedlert	T f Hälso- och sjukvårdsdirektör	Rita.jedlert@skane.se
Kontaktperson Koncernkontoret	Petra Widerkrantz	Medicinsk rådgivare	Petra.widerkrantz@skane.se
Administrativ kontaktperson	Ingrid Håkansson	Publicerare	Ingrid.hakansson@skane.se

GILTIGHET

	Giltigt från och med	Giltigt till och med	Ansvarig/huvudförfattare
Ursprunglig version	2016-10-21	2017-02-03	Agneta Ivanov
Revidering	2017-02-04	2017-12-31	Agneta Ivanov
Revidering	2017-11-06	2018-10-31	Agneta Ivanov

2. ARBETSGRUPP

- Elin Cedergren, logoped, Skånevård Sund
- Cecilia Henriksson, logoped, Skånevård Sund
- Anna Holmberg, logoped, Skånevård Sund
- Veronica Magnusson, logoped, Skånevård Sund
- Helena Fridh, logoped, Skånes universitetssjukvård
- Anneli Olausson Holmström, logoped, Skånes universitetssjukvård
- Agneta Ivanov, logoped, Skånes universitetssjukvård
- Thérèse Mikoczy Nilsson, logoped, Skånes universitetssjukvård
- Louise Lendt, logoped, Skånes universitetssjukvård

3. BAKGRUND

Dyskalkyli har fått ökad uppmärksamhet de senaste åren, dels beroende på att forskningen har kommit med ny kunskap avseende dyskalkyli, dels genom att tillståndet fått diagnoskoder i ICD-10, F812 (specifik räkneshörighet) och F813 (blandad inlärningsstörning/dyslexi och dyskalkyli). Vem som får ställa diagnos dyskalkyli regleras inte i lagen men i praktiken är det oftast logoped. Dyskalkyliutredningar klassas som specialistvård och omfattas av Vårdgarantin.

4. ALLMÄN INFORMATION

Dyskalkyli innebär specifika räkneshörigheter som inte beror på generell funktionsnedsättning, exempelvis nedsatt kognitionsförmåga. Dyskalkyli leder ofta till stora besvär för den som är drabbad eftersom mycket i vardagen handlar om matematik såsom klockslag, datum, räkningar, tidtabeller och kartor.

Dyskalkyli är medfött men uppmärksammas ofta först när barnet har problem att följa med på matematiklektionerna. Misslyckanden i skolan ger lätt dåligt självförtroende. Därför är det viktigt att betona de starka sidorna, inte bara de områden där extra stöd behövs.

Ungefär 20-25 procent av skoleleverna får av olika orsaker svårigheter i sin matematikinläring (3). Andelen som har dyskalkyli/specifika räkneshörigheter är betydligt mindre. En del av dem som har dyskalkyli har även dyslexi.

5. SAMVERKAN MELLAN REGION SKÅNE OCH KOMMUNFÖRBUNDET

Skolan har det primära ansvaret för utredning och stöd enligt skollagen. Specialiserade dyskalkyliutredningar utförs av specialutbildade logoped i Region Skåne.

Samverkan mellan Skånes kommuner, skolor och Kommunförbundet Skåne finns idag gällande elever som är i behov av specialiserade utredningar på medicinsk grund. Från och med 2016-03-01 gäller "Överenskommelse om samverkan mellan Region Skåne och Kommunförbundet Skåne gällande utredning vid misstänkt dyslexi"(3).

Syftet med en gemensam överenskommelse är att bidra till att barn och ungdomar med misstänkt dyslexi på likvärdiga villkor får individuellt stöd för att kunna nå målen i skolan. För gruppen barn och ungdomar med misstänkt dyslexi finns behov av en tydlig gemensam arbetsgång som kräver tvärprofessionell kompetens. I överenskommelsen beskrivs även Region Skånes ansvar för logopedbedömningar till vuxna där det finns en misstanke om dyslexi.

”Omfattande specialistutredning sker vid mer komplexa svårigheter då det behövs en mer grundlig utredning och då tas den samlade elevhälsans kompetens tillvara. Ytterligare specialistfunktioner kan kopplas in vid särskilt svårbedömda ärenden, i detta sammanhang avses logoped”(2).

Dyslexi handlar om specifika läs- och skrivsvårigheter. Dyskalkyli handlar om specifika räkningsvårigheter. Dyslexi och dyskalkyli är två olika diagnoser. Utredningsmetoder och åtgärder skiljer sig åt. Behovet av samverkan mellan skola, elevhälsa och hälso- och sjukvården är dock snarlikt varför en muntlig överenskommelse med Kommunförbundet Skåne har träffats där avsikten är att vid misstanke om dyskalkyli använda samma överenskommelse som vid dyslexi (2).

6. UTREDNINGSRUTINER

Remissunderlag för årskurs 4 till och med gymnasiet

Dyskalkyliutredning görs tidigast i skolår 4. Remissunderlaget ska innehålla en remiss undertecknad av journalförande person från Elevhälsan och fullständigt ifyllt blankett ”Ansökan till utredning av räkneförmåga gällande elever i årskurs 4 till och med gymnasiet” finns på [Vårdgivare Skåne](#). En kognitiv bedömning av psykolog ska också bifogas. Inkompleta remisser skickas tillbaka med information om att remissen ställs i kö när den är komplett. Anteckning görs i Melior.

Remissunderlag för vuxna

I detta ska ingå fullständigt ifyllt blankett ”Ansökan till utredning av räkneförmåga för vuxna”, som finns på [Vårdgivare Skåne](#). Blanketten kan användas som egenanmälan eller som obligatorisk bilaga till remiss från annan vårdgivare. Inkompleta remisser skickas tillbaka med information om att remissen ställs i kö när den är komplett. Anteckning görs i Melior.

Utredning vid frågeställning dyskalkyli

Utredningen består av minst två utredningsbesök. Vid fler frågeställningar än bara dyskalkyli bokas fyra besök för utredning. Vid behov bokas ytterligare utredningsbesök. Utöver detta erbjuds ett återkopplingsbesök alternativt ett återkopplingsamtal. Patienten kan bjuda in personal från skolan till återkopplingen. Ett utlåtande innehållande sammanfattning av testresultat med slutsatser samt diagnos och rekommendationer skrivs och lämnas till patient/vårdnadshavare.

WHO:s definition av dyskalkyli baseras på ett diskrepanskriterium. Det måste finnas en diskrepans mellan generell begåvning och matematisk förmåga för att diagnosen ska kunna ställas. Diagnoser enligt ICD-10; F81.2 specifik räkningsvårighet, F81.3 blandad inlärningsstörning. KVÅ-kod: AV 106 undersökning av läs- skriv- och räkneförmåga.

7. UTREDNINGENS INNEHÅLL

Vid en dyskalkyliutredning ska följande förmågor bedömas/testas:

- Snabbhet
- Minnesförmåga
- Antals- och mängduppfattning
- Talsystemet/taluppfattning
- Visuell förmåga
- Rumsuppfattning
- Klockan och tidsuppfattning
- Aritmetik
- Lästa/problemlösning
- Språk
- Läsning

8. REFERENSER OCH LÄNKAR

- [Skollag](#) (2010:800) Svensk författningssamling 2010:800
- Överenskommelse om samverkan mellan Region Skåne och Kommunförbundet Skåne gällande utredning vid misstanke om dyslexi
<http://vardgivare.skane.se/siteassets/4.-uppdrag-och-avtal/kommunsamverkan/samverkansavtal---fillistning/overenskommelse-om-samverkan-mellan-region-skane-och-kommunforbundet-skane-gallande-utredning-vid-misstanke-om-dyslexi.pdf>
- Fokusrapport Dyskalkyli 2015 Stockholms läns landsting
http://www.vardgivarguiden.se/global/01_behandlingsst%C3%B6d/3_fokusrapporter/fr_dyskalkyli_150623_webb.pdf